

РОЛЬ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАГАЛЬНІЙ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ В МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна методична наука рекомендує весь процес вивчення мови спрямовувати на формування мовленнєвих умінь і навичок, і, таким чином, на формування комунікативної підготовленості в результаті активного залучення студентів до виконання мовленнєво-мисленнєвих завдань. Комунікативні вміння сучасних студентів розвинуті недостатньо. Це відзначають у своїх працях українські й зарубіжні дослідники, зокрема В.Аннушкін, В.Вандишев, І.Гудзик, О.Зарецька, С.Іванова, А.Капська, М.Кохтєв, Т.Ладиженська, М.Львов, Г.Сагач та ін. Рівень комунікативних умінь і навичок не завжди виправдовує ті зусилля, що затрачаються на їх оволодіння. Багато в чому це пояснюється тим, що процес навчання не завжди має чітку комунікативну спрямованість.

Отже, випускники медичних ЗВО із закінченням освітнього закладу швидко втрачають вміння спілкуватись іноземною мовою, в них відсутні вміння з обміну професійною інформацією із фахівцями-іноземцями. Для переважної більшості випускників ділове спілкування іноземною мовою із представниками інших країн є проблемним, екстремальним і не приносить бажаних результатів.

Сьогодні в рамках міждержавної програми Ради Європи «Вивчення мов громадянами Європи» важливим є пошук шляхів вдосконалення процесу навчання студентів медичних спеціальностей іноземних мов, пошук засобів підвищення їхньої готовності до ділового спілкування із фахівцями-іноземцями в таких самих або споріднених галузях професійної діяльності.

Вищенаведені факти знайшли своє відображення в освітньо-кваліфікаційних характеристиках, які визначають основні вимоги до професійних якостей, знань та умінь випускників медичних ЗВО України III-IV рівнів акредитації, що необхідні для успішного виконання ними професійних обов'язків, згідно з якими лікар повинен володіти щонайменше однією іноземною мовою на рівні професійного та побутового спілкування.

Натомість у навчальному процесі немовних ЗВО ще наявні стереотипи, які орієнтують зміст професійної освіти тільки на профільні дисципліни, має місце

недооцінка іноземної мови як складника професійної підготовки сучасного фахівця, як засобу формування професійної іншомовної мовленнєвої підготовленості.

Незважаючи на те, що в медичному ЗВО іноземна мова не є профільною дисципліною, якщо розглядати її як засіб формування професійної якості – мовленнєвої підготовленості, то її статус у загальній системі дисциплін стане значно вищим. Крім того, існує об'єктивна потреба у вивченні іноземної мови, що пов'язане з орієнтацією на партнерство із зарубіжними країнами та на міжнародні стандарти. Підвищується роль іноземної мови не тільки як засобу професійного спілкування, але засобу досягнення соціальних ролей.

Роль мовних дисциплін у загальній концепції медичної освіти, основною тенденцією якої є, по-перше, гуманізація процесу викладання усіх загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін, що передбачає збагачення цих дисциплін матеріалом, відповідним до сучасних наукових концепцій інтеграції медичного знання у зміст навчання, забезпечуючи таким чином повноту знань, з одного боку, і професіоналізм – з іншого; залежність прогресу медичної науки і охорони здоров'я від особистих моральних якостей майбутнього лікаря; адекватний світовому рівень загальної і професійної культури, що відзначається у розумінні системи загальнолюдських цінностей, визначенні пріоритетів фахівця-медика; по-друге, профілізація соціально-гуманітарних дисциплін через аналіз актуальних проблем медичного знання, що забезпечується зміною різних форм роботи із студентами (семінари, конференції, проектна робота, ситуаційні завдання), через оновлення змісту навчально-методичного комплексу, що полягає у формуванні мотиваційно-ціннісного ставлення до мовлення, формуванні понятійного апарату, розвитку мовленнєво-розумової діяльності студентів, навчанні іншомовного мовлення, аудіювання, читання і письма, ознайомленні майбутніх лікарів із досягненнями в галузі медицини шляхом вивчення оригінальної медичної літератури.

Навчання іноземної мови виступає складником освітнього процесу у ЗВО, основними завданнями якого є:

- формування навичок практичного володіння іноземною мовою як іншим засобом спілкування у сфері професійної діяльності;
- формування у майбутніх лікарів навичок самостійної роботи з іноземної мови;
- розвиток мовної особистості фахівця;
- підвищення якості професійної підготовки засобами іноземної мови;
- розширення загального світогляду, підвищення рівня культури студентів;
- розвиток культури спілкування і мислення.

Підсумовуючи, зазначимо, що процес оволодіння іноземною мовою стане більш ефективним, якщо студент розумітиме комунікативну цінність мовних дисциплін, які він вивчає в рамках підготовки в медичному ЗВО.